

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) zaprimila je upit u kojemu se traži obrazloženje pravne prirode naknade koja se od strane investicijskog društva isplaćuje vezanom zastupniku za obavljene poslove, te se postavlja pitanje predstavlja li ista poticaj u smislu članka 91. stavka 1. Zakona o tržištu kapitala (NN 65/18 i 17/2020) (dalje: ZTK) pod uvjetom da predmetnu naknadu investicijsko društvo plaća vezanom zastupniku iz (ukupne) naknade za investicijske usluge koju klijent (koji je stupio u poslovni odnos s investicijskim društvom putem vezanog zastupnika) plaća izravno investicijskom društvu. Klijent pritom ne vrši nikakva plaćanja vezanom zastupniku.

S obzirom na to da predmetni upit upućuje na nužnost poticanja, organiziranja i nadgledanja mjera za učinkovito funkcioniranje financijskih tržišta u smislu ujednačavanja postupanja subjekata nadzora iz članka 2. točke 2. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine br. 140/05 i 12/12) postupa se kako slijedi.

Na temelju odredbe članka 15. točke 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga Hanfa je na sjednici Upravnog vijeća održanoj 13. svibnja 2021. donijela

SLUŽBENO STAJALIŠTE

I. Investicijsko društvo može imenovati vezanog zastupnika koji za račun investicijskog društva može obavljati poslove iz članka 126. ZTK ako isti ispunjava uvjete iz članka 127. ZTK vezano za ugled i odgovarajuće stručno znanje.

Člancima 126. do 129. ZTK propisano je pod kojim uvjetima vezani zastupnik može pružati usluge u Republici Hrvatskoj. Navedene odredbe odnose se i na investicijsko društvo iz države članice kada pruža usluge u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbom članka 144. ZTK.

Investicijsko društvo može imenovati vezanog zastupnika da za račun investicijskog društva :

1. obavlja promotivne aktivnosti vezane za usluge investicijskog društva
2. nudi usluge investicijskog društva potencijalnim klijentima
3. zaprima i prenosi naloge klijenata ili potencijalnih klijenata investicijskom društvu
4. plasira financijske instrumente
5. savjetuje u svezi s financijskim instrumentima i uslugama koje investicijsko društvo nudi.

Vezani zastupnik ne smije držati i raspolagati novcem ili financijskim instrumentima klijenta ili potencijalnog klijenta investicijskog društva te može gore navedene poslove obavljati samo u ime jednog investicijskog društva.

Kada investicijsko društvo ovlasti vezanog zastupnika, **ono ostaje u punoj mjeri i bezuvjetno odgovorno za sve radnje ili propuste vezanog zastupnika** kada on djeluje za račun investicijskog društva.

II. Prema članku 58. ZTK investicijsko društvo dužno je poduzimati primjerene mjere za utvrđivanje i sprječavanje ili upravljanje sukobima interesa koji se pojavljuju tijekom pružanja jedne ili više investicijskih i pomoćnih usluga između:

1. interesa investicijskog društva, uključujući upravu, više rukovoditelje, zaposlenike, vezane zastupnike i svaku osobu koja je izravno ili neizravno povezana s društvom ili navedenim osobama putem kontrole s jedne strane i interesa klijenta investicijskog društva s druge strane te

2. interesa klijenata investicijskog društva međusobno.

Prema članku 92. stavku 1. ZTK dodatni poticaji su naknade, provizije, novčane ili nenovčane koristi povezane s uslugama koje se pružaju klijentu, a koje investicijsko društvo daje ili prima od treće osobe ili osobe koja djeluje za račun treće osobe.

Dodatnim poticajima u smislu ZTK se ne smatraju plaćanja koja omogućuju ili su nužna za pružanje investicijske usluge, kao što su troškovi skrbništva, namire i izvršenja, regulatorne i zakonske naknade, a koja po svojim obilježjima ne ugrožavaju obvezu investicijskog društva da djeluje korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke i u skladu s najboljim interesima klijenta.

Temeljem članka 4. stavaka 1. Pravilnika o kriterijima za ispunjavanje uvjeta za imenovanje vezanog zastupnika i registru vezanih zastupnika (NN 25/2019, dalje: Pravilnik) investicijsko društvo dužno je Hanfi dostaviti obavijest o imenovanju vezanog zastupnika u roku od 8 (osam) dana od dana imenovanja vezanog zastupnika. Prema stavku 2. navedenog članka obavijest među ostalim uključuje i ugovor koji uređuje međusobna prava i obveze te točnu naznaku poslova iz članka 126. stavka 1. Zakona koje će vezani zastupnik obavljati za račun investicijskog društva.

Navedenim ugovorom se, među ostalim, može urediti i naknada za obavljanje poslova vezanog zastupnika.

Slijedom navedenog naknada koja se od strane investicijskog društva isplaćuje vezanom zastupniku u slučaju obavljanja poslova iz članka 126. stavka 1. ZTK predstavlja plaćanje koje omogućuje ili je nužno za pružanje investicijske usluge te po svojim obilježjima ne ugrožava obvezu investicijskog društva da djeluje korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke i u skladu s najboljim interesima klijenta te se može smatrati internim plaćanjem u društvu koje nije obuhvaćeno pravilima poticaja.

III. Hanfa upozorava na okolnost da ako je naknada povezana s plaćanjem investicijskom društvu od strane treće osobe kao što je pružatelj/proizvođač proizvoda, **cijeli iznos plaćanja** od pružatelja/proizvođača proizvoda (bez obzira na to kako se dijeli između investicijskog društva i njegovog vezanog zastupnika) mora se tretirati kao plaćanje od treće osobe u smislu članka 91. stavka 1. ZTK.

IV. Hanfa skreće pozornost da je **naknada vezanom zastupniku primitak u smislu članka 56. ZTK** i članka 3. stavka 1. točke 3. Pravilnika o organizacijskim zahtjevima i pravilima poslovnog ponašanja za obavljanje investicijskih usluga i aktivnosti te politikama primitaka i kriterijima za značajna investicijska društva (NN 89/2018), a obzirom da je člankom 27. stavkom 2. Delegirane uredbe Europske komisije (EU) 2017/565, propisano da investicijska društva osiguravaju da se njihove politike i praksa primitaka od rada primjenjuju na sve relevantne osobe koje, izravno ili neizravno, utječu na investicijske i pomoćne usluge koje

pruža investicijsko društvo ili na njegovo korporativno ponašanje, neovisno o vrsti klijenata, u mjeri u kojoj primitak od rada tih osoba i slični poticaji mogu stvoriti sukob interesa zbog kojeg bi ih se potaknulo da djeluju protivno interesima bilo kojeg klijenta društva, a da je relevantna osoba u odnosu na investicijsko društvo sukladno definiciji iz članka 2. stavka 1. točke 1. iste Uredbe, između ostalih i vezani zastupnik društva.

Slijedom svega navedenoga, obzirom da se u opisanom slučaju radi o plaćanju koje se može smatrati internim plaćanjem u društvu a ne nedopuštenim dodatnim poticajem u smislu članka 91. stavka 1. ZTK, investicijsko društvo dužno je iste obuhvatiti politikom primitaka iz članka 56. ZTK.

V. Ovo službeno stajalište objavljuje se na internetskoj stranici Hanfe.

KLASA: 008-02/21-03/01
URBROJ: 326-01-70-72-21-4
Zagreb, 13. svibnja 2021.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman